

Вуглинка

Анна Гуліна

Глава 1. Місто майстрів

Усі жителі Коріндона впевнені – якби дракони з легенд існували насправді, вони б жили тут! Бо жоден дракон не встоїть перед затишком печер серед скель на березі моря. І навіть лускате ледащо зможе зібрати справжню скарбницю за тиждень, адже коштовності тут усюди.

Хочете смарагди або рубіни? Копальні навколо міста не так давно видали на-гора ювілейний сотий сундук з камінням. Для намиста потрібен сапфір? Річка Блакить, яка впадає в Блискуче море, відома на всю країну своїми берегами, де щодня серед піску знаходять сині корунди. Після кожного шторму на морському узбережжі знаходять шматочки бурштину. Аметисти, топази, аквамарини –дорогоцінне каміння на будь-який смак добувають поряд з містом. Що вже говорити про алмази? Блиск коріндонських діамантів прикрасив не одну корону, і кожна красуня мріє про каблучку з цим камінчиком.

Завдяки ним місто стало перлиною Оксамитового шляху. Торгові обози з хутром, тканинами, спеціями, кавою, чаєм та парфумами завжди зупиняються в місті, обмінюючи частину товарів на коштовне каміння. Бо кожен купець знає – немає каменів кращих за коріндонські!

Втім, без обробки ці дорогоцінні мінерали не коштували б і половини своєї вартості. Тому майстри-ювеліри по праву вважаються головним скарбом міста! Тут є багато шкіл ювелірної справи, і навіть університет, де лишень для вивчення способів огранювання смарагдів виділено цілий семестр! Випускники університету отримують звання Магістр ювелірних наук, і заробити його ой як непросто. Однак роки навчання того варті, бо тільки магістри мають право огранювати алмази, перетворюючи їх у коштовні діаманти.

Майстер Райден Емерісон отримав звання магістра два роки тому і працював у невеличкій майстерні поряд з кав'ярнею "Кавова сова". Старенька майстерня, яка дісталася йому від дідуся, була заставлена чудернацькими механізмами, які конструював старший Емерісон разом з онуком, коли той був ще малим хлопчиком, повна старих книг по ювелірній справі, і дуже затишна. Тож недивно, що Райден проводив в ній купу часу, працюючи до пізньої ночі.

Частенько до нього в гості навідувалася Тріша, хазяйка кав'ярні. Кава, якою вона пригощала майстра, часто мала незвичний смак, оскільки Тріша любила експериментувати з рецептами. Ранкова роса, розтерті в порошок морські кольорові камінці, зерна кардамону, мускат, яблуневий цвіт, зібраний на повний місяць – все це знаходило місце в Трішиній каві. І, відверто кажучи, горнятко такої кави (завжди смачної!) інколи надихало майстра на створення невеличких казкових прикрас.

Втім, всі вироби на вітрині майстерні мали досить солідний вигляд – ніяких тобі

ельфів на смарагдовому дереві або драконів з рубінів. Тільки золоті каблучки з невеликими, але майстерно ограненими діамантами, золоті ланцюжки, блискучі сережки з сапфірами – стандартний набір респектабельного майстра.

Розпорядок дня ювеліра останні два роки лишався незмінним. Горнятко ранкової кави на веранді "Кавової сови", перегляд пошти, огранка камінців, обід, робота, вечірні теревені с Трішею, і знову робота, поки вистачає сил і натхнення. Зазвичай на огранку одного каменю вистачало півдня, зрідка день-два, якщо камінь був величеський і були потрібні роздуми на кращий вид огранки.

Але одного дня все змінилося.

Глава 2. Кур'єрська пошта

– Пане Емерісон! Пане Емерісон! – до кав'ярні заскочив жвавий хлопець, злякавши пару господинь, які зробили зупинку на ранкову каву на шляху до ринку. На ньому була форма кур'єрів копальні "Руда і каміння", а в руках декілька пакунків.

Тріша, зайнята полюванням на сонячного зайчика, якого по рецепту треба було додати до кави під час помолу зерен, махнула в сторону розгорнутої газети, яка стирчала над невеличким столом:

– Он де твій пан Емерісон, по вуха у ранкових новинах!

І справді, за газетою "Ювелір сьогодні" знайшовся Райден. Він поринув у розгромну статтю відомого магістра Лідмора Стужвільсона. На днях той як раз закінчив оздоблення церемоніальної діадеми для кронпринцеси Євгенії, і факт праці на такого замовника підніс його авторитет до небес. Схоже було, що його жорстка рецензія на новий спосіб обробки аквамаринів перекреслила і перспективи технології, і репутацію новатора.

На стіл перед читачем грюкнули три пакети, розплескавши вже холодну каву.

– Пане, щотижнева пошта від копальні! – донеслося вже від порогу кав'ярні, і кур'єр зник з поля зору, наче і не було його.

– І куди так квапиться? – здивувався майстер, складаючи газету. – Навіть накладну на підпис не дав.

– Що, нові камінчики на обробку? – запитала Тріша, докірливо подивившись на недопиту вистиглу каву і поставивши нове горнятко зі свіжим запашним напоєм. – Ось, сонячна кава, новий рецепт, спробуй!

– Так, позавчора відправив запит на нову партію... Ммм, смакота! – і після добрячого ковтка майстер почав розгортати пакунки.

– От так чудасія! – засміялася Тріша, побачивши ошелешене обличчя Райдена. – Тепер у Коріндоні навіть вугілля треба огранювати?

З розв'язаного шовкового мішечка на стіл і справді випала вуглинка розміром з волосський горіх. Кострубата, чорна, як крукове перо, і трохи блискуча. Серед коштовного каміння вона виглядала, як чийсь невдалий жарт, яким вона напевно і була.

– Що за дурниці! – обурився ювелір, розглядаючи вуглинку з усіх боків. – Зараз же напишу листа власнику копальні, щоб більш прискіпливо наймав робітників! Ось так-

так, недарма ж той кур'єр не став чекати, поки я відкрию пошту!

Він почав читати супроводжуючий лист до замовлення. Звичайно, там ні слова не йшлося про те непорозуміння, яке тепер лежало на краю стола.

- Слухай, щось ця вуглинка на вугілля не схожа. Пальців не бруднить, на дотик не така. Ой, а це що? - І Тріша, яка тримала в руках камінчик, дістала з-під сапфірів клаптик паперу. Судячи по плямам, до цього часу він був приклеєний до мішечка.

- "Сподіваємося на вашу майстерність і уяву!", - голосно прочитала вона напис на папірці. - То може це не жарт, а замовлення?

Райден більш пильно обдивився вуглинку і зітхнув:

- Припустимо, це якийсь напівкоштовний камінь. І що з того? По-перше, немає адреси замовника, по-друге, немає вказівок, що з нього має вийти. По-третє, не маю уяви, що це за камінь і як з ним працювати. І взагалі, напевно, це якась помилка, бо на цій копальні зроду-віку добували лише сапфіри, а вони чорними не бувають.

- Може, кур'єр переплутав адресу? Може, це якесь важливе замовлення, і майстер чекає на каміння, а воно тут? - захвилювалася дівчина.

- Ну тоді зараз віднесу камінці до майстерні, і сходжу до колег, запитаю. Я знаю, з ким ще співпрацює ця копальня, - ювелір знизав плечима і з деяким смутком поглянув на сапфіри. Вони з докором демонстрували йому необроблені поверхні, і сама думка про те, що не вдається одразу ж стати до роботи, трохи бентежила. Але слово не горобець.

- Так і знала, що сонячні зайчики можуть навіть тебе збити з робочого настрою! Назву нову каву "Авантюрин"! - засяяла Тріша.

- Все, подруго, більше на мені нові рецепти не випробовуй! - засміявся хлопець. - Раптом я оговтаюсь вже на палубі корабля, що йде в навколосвітню подорож?

Глава 3. Як образити магістра?

- Навіщо я взагалі вплутався в цю авантюру?

Вже два майстра, адресу яких знав Райден, відмовилися обговорювати навіть ймовірність того, що їм могли замовити огранку чогось ще, окрім благородних коштовних каменів. Залишився ще один, і настрій розмовляти з ним з кожним кроком зменшувався в геометричній прогресії. Вуглина лежала в кишені, як тягар на серці, а душу тягло до сапфірів, які чекали на обробку новеньким шліфувальним інструментом. Радувало лише те, що це був одnogрупник Райдена, з яким той навчався в університеті. Між іншим, Дідрік був одним з найкращих студентів в групі, і з ним хоча б можна було б порадитися.

- Ага, то це ти так пожартував? - радісно заволав знайомий, як тільки побачив шовковий мішечок. - Я так і знав! Я все чекав, хто ж зізнається! Ну заходь, заходь, жартівник!

- Та ні, навпаки! Я думав, що то ти мені так привіт передав! Або що кур'єр помилково віддав, а я не встиг у нього запитати, що це. Він так хутко вибіг з кав'ярні, що я навіть не розписався у доставці.

Дідрік раптово спохмурнів:

- Слухай, в якості невдалого жарту отой кругляк ще якось витерпіти можна. Але якщо ти вирішив, що це замовлення для мене, то це навіть якось образливо!

Напевно, обличчя Райдена можна було використовувати як малюнок в енциклопедії на сторінці "Подив", тому Дідрік зглянувся, і продовжив:

- Ми з тобою хто?

- Ювеліри, - невпевнено відповів хлопець.

- Е ні, друже, ми не просто ювеліри, ми магістри! Ти бачив магістра, який би став працювати... з цим?

- А що не так? Якесь напівдорогоцінне каміння, треба глянути у довідник, - Райден придивився до вуглинка уважніше. - Не пам'ятаю, на що це схоже, але ж це не простий камінь.

- Яка різниця? Я можу тобі по пам'яті назвати з десятків різновидів чорного обробного каміння, і жоден, - жоден, чуєш? - не входить в Велику сімку благородних каменів! Так що моя тобі порада - жбурни ту каменюку в річку, і забудь.

- Як так, викинути? Це ж все ж таки коштовний камінь, просто... не такий благородний, - здивування ювеліра не мало меж.

- Ну я ж викинув, - знизав плечима Дідрік. - Я того кур'єра загнав за хмари, коли оте побачив серед своїх сапфірів.

- Так, стоп. Виходить, кур'єр все ж таки спочатку віддав його тобі? - Райден помахав шовковим мішечком з камінцем. - А ти...

- А я, як тільки побачив... оце, ткнув назад лантух тому поганцю. Він там щось белькотів, що камінь може бути цінним, але, ти ж сам його бачиш. Де там цінне? Буду я ще слухати якесь хлопчисько, теж мені, гемолог знайшовся, - і Дідрік роздратовано гмикнув.

- Стій, а лист з адресою замовника чи хоч би ім'я замовника було? Може, просто повернули б власнику, - відверто кажучи, перспектива обробки такого кам'яного непорозуміння Райдена теж мало приваблювала. От рубіни або смарагди - це інша справа.

- Та не було там нічого. Ні адреси нема, ні ім'я. Слухай, чого ти собі нерви псуєш? Підпису про отримання пакунка немає, ні мого, ні твого. Теоретично, ти нічого не отримував. Так що просто викинь. Не хочеш викинути, віддай комусь цей непотріб, навіть свій час витратити?

Так, робота з синіми корундами вабила Райдена до майстерні. До того ж, новий шліфувальний верстат чекав на випробування. І півдня вже витратив на біганину по адресам! Але викидати ту вуглину, просто тому що це не перлина або діамант? Це якось...жорстоко.

- Не можу я так. Піду до пана Каспара, може, він порадить, що робити, - зітхнув Райден, прощаючись з другом.

- Ну, не можеш, так не можеш. І кортить тобі возитися зі сміттям! - пирхнув Дідрік, голосно грюкнувши дверима майстерні.

Глава 4. Пан Каспар

Старий шкільний вчитель жив неподалік від майстерні, і свого часу товаришував з дідом Райдена. Частенько вони до ранку засиджувалися, доводячи до ладу винаходи старшого Емерісона. Під час навчання в університеті хлопець також іноді звертався за допомогою до пана Каспара, коли якийсь особливо впертий камінчик не бажав огранюватися як по підручнику.

Дорогою до вчителя він раз по раз діставав ту скандальну вуглинку, яка так образила Дідріка. Камінчик м'яко виблискував проти сонця, і уява ювеліра вже малювала можливі обриси майбутньої прикраси.

– Ти могла б бути основою для камеї з білим силуетом з коралів... А може ти мрієш бути головним камінням в розкішному кольє чи діадемі? Навіть шкода, що ти не така коштовна, як мої улюблені сапфіри або перлини! – пробурмотів він собі під ніс, пильно вдивляючись у кострубаті боки. – Побачимо, що скаже пан Каспар. Можливо, навіть таку вуглину як ти можна ще довести до пуття... Хоча, ти таке страшко, якщо чесно...

Вчитель зустрів його привітно.

– Оце так, хто до мене завітав! Мені здавалося, що ти вже магістр, і у порадах старого майстра потреби немає! – невисокий сивочолий старигань з яскраво-блакитними очима посміхнувся Райдену, вказуючи тому на крісло біля письмового столу. Стіл був завалений відкритими фоліантами, настільки старезними на вигляд, що здавалося, чхни поряд з ними, і вони перетворяться на порошок. Збоку притулилися стопки чистого і списаного паперу, перо та чорнильниця.

– Ось, бачиш, проводжу дослідження на прохання одної ясновельможної особи, – вказавши на безлад на столі, промовив вчитель, маневруючи серед пошарпаних верстатів, які стояли прямо посеред кабінету. – Ти ж знаєш, я якось написав трактат про історію родових діамантів одного маркіза? Мене після цього Його Величність нагородив званням "Знавець діамантової геральдики", так... Відтоді наші дворяни частенько прохають мене дослідити історію їх фамільних коштовностей.

Райден співчутливо кивнув. З моменту написання його дипломної роботи на звання Магістра пройшло два роки, а мозолі на пальцях від пера зійшли лише нещодавно. Так що рішення вчителя додати собі клопотів з писаниною заслуговувало на повагу одним своїм існуванням.

– Годі про мене, в тебе що сталося? Минули ті часи, коли ти просто так заходив у гості. Особливо після того, як "Кавова сова" відійшла Тріші від її матері, – старий хитро примружив очі, побачивши рум'янець на щоках хлопця.

– Оце ось сталося, – і на стіл з мішечка вислизнув чорний камінчик.

На хвилинку Райдену здалося, що пану Каспару забракло повітря. Він стояв, наче соляний стовп, і лише погляд його ставав ще яскравіше.

– Яка краса! – нарешті видихнув він, пильно вдивляючись у камінь. – Як він до тебе потрапив?

– Кур'єр приніс, без імені замовника і зворотньої адреси.

– Дивина, та й годі. Така рідкість, і без хазяїна?

Хлопець з сумнівом глянув на майстра. – Рідкість? Ми з Трішею спершу сплутали її

з вугіллям.

- Оце невігласи! Ти лишень подивися на неї! Це вже шедевр, а що буде, коли ти її ограничиш!

- Де шедевр? Вона схожа на... та на вуглину вона схожа! І чому я? Я замовляв сапфіри, а це каміння взагалі потрапило у руки випадково! - Райден навіть замахав перед собою руками, переконуючи навіть не вчителя, а самого себе, що таке завдання йому не потрібне.

- Запам'ятай, юначе, випадковості не випадкові, - промовив старий, йдучи до свого робочого столу. - Цей камінь потрапив до тебе не просто так, і я впевнений, що саме ти зможеш його обробити так, як треба.

- Майстре, є набагато досвідченіші ювеліри, а я навіть не маю уявлення, що це за камінь!

- Ну то понишпори у бібліотеці, здивуєшся, це я тобі гарантую! І до того ж, у тебе є уява! А що я тобі завжди казав про огранювання?

- Це перш за все творчість, а вже потім техніка, - втомлено зітхнув Райден.

- І хто зможе творчо підійти до цього дива? Оті традиціоналісти? - і пан Каспар обурено махнув рукою у сторону сьогоденного випуску газети, який лежав на столі. - Ти пам'ятаєш, скільки років ви вивчали стандартні види огранки?

- Чотири, - невпевнено промовив хлопець.

- З половиною, зауваж! А фантазійні? Хоча, можеш не відповідати, сам скажу. Місяць! Бо нетрадиційно, вимагає уяви, що є не в кожного, і потребує часу. А хто згоден витратити час на обробку одного великого каменю, якщо можна його розпилити і з нього за два дні зробити три стандартних? Не був би ти онуком Густава, я б сам спробував узятися за це чудо. А так хоч надія є на родинну творчу жилку!

Райден зрозумів, що зачепив улюблену болючу тему вчителя, і розмова ця може тягнутися до вечора, як полюбляли дискутувати пан Каспар з його дідом. Але раптом старий обірвав монолог і промовив:

- Тобі до рук потрапило велике диво. Ти навіть не уявляєш, як тобі пощастило! Шкода, що ти дивишся лише назовні, але згодом побачиш, наскільки воно прекрасне. Треба лише докласти зусиль, терпіння, і багато любові. Так-так, любові. До своєї справи, до самого процесу обробки, і до цього маленького майбутнього шедевру.

Глава 5. Випробування терпіння

Вуглинка неначе знущалася над бідним хлопцем. Вона була категорично не така. Ну от взагалі не така, як інші камені, з якими звик працювати хлопець.

Третій день він пропускав вечірню розмову з Трішею, а ранкову каву з тістечком ковтав за півхвилини, навіть не відчуваючи смаку. Звичайна робота в майстерні майже зупинилася, а новісінький шліфувальний верстат встиг припасти пилом. Увесь цей час Райден то губився у міській бібліотеці, передивляючись довідники по гемології, то робив креслення, розраховуючи оптимальний вид огранки камінчика. До першого практичного етапу обробки діло навіть не дійшло, і з усього виходило, що не дійде ще довго.

- "Понишпори у бібліотеці, здивуєшся!" Скажу я пану Каспару, що думаю про цю пораду! Вже здивувався, скільки часу можна змарнувати! Я б вже чотири сапфіри огранив! Ні, п'ять! А можливо і всі шість! А я з цим кругляком вовтужуся, робити мені нема чого більше, - з кожною перегорнутою сторінкою довідника настроїв Райдена скочувався все нижче і нижче. Довідник був шостим за останні дві години, а бібліотекар вже докірливо поглядав на постійного читача. Недивно, бо за тими книжками доводилося лізти по хиткій драбині під саму стелю. А вуглинка навідріз відмовлялася класифікуватися! Райден переглянув майже всю секцію напівдорогоцінних каменів, двічі передивився стопку довідників по обробному камінню, і вже з горя звиряв вуглинку з кожним зображенням у картотеці різновидів обсидіану. Було схоже, але майстер бачив: не те, треба шукати далі.

- Зрозумій, дивне створіння, я ж маю знати, яким чином тебе обробляти! - інші читачі в читальній залі насторожили вуха.

- Раптом я тебе розіб'ю? Чи ти тріснеш? Це ж катастрофа! - вже тихіше прошепотів хлопець, та вуглинка вперто не розкривала таємницю свого походження. Ще більше роздратовуючись, ювелір зібрав нотатки зі столу, прихопив камінь і поспішив до майстерні. Десь в глибині залу з полегшенням зітхнув бібліотекар.

Прихована надія майстра на те, що ось-ось прийде кур'єр, вибачиться за доставлені незручності, і поміняє ту проблему на звичні сапфіри, так і не справдилася. Ніхто не з'явився на порозі з щиросердним зізнанням, що це був жарт, і ніхто не заявив свої права на те замовлення. А от слова пана Каспара засіли в голові хлопця, мотивуючи на плідну працю.

Однак, якраз с працею нічого не виходило. Пам'ятаючи про докір вчителя про те, що майстри розпилюють великі камені, бо не хочуть творити, Райден вирішив лишити камінь цілим. Та це рішення принесло більше проблем, чим користі.

По-перше, перевірити вуглинку на чистоту було майже неможливо. На світлі вона майже не просвічувалася, тому сторонніх домішок було не видно. А ті підступні домішки могли показатися під час шліфування і занапастити усю роботу!

По-друге, вона була кострубата. Для того, щоб зберегти розмір, і в той же час розкрити всю красу, треба було ретельно розрахувати кількість і положення граней. І якби пан Каспар одразу сказав, наскільки це буде непросто, то Райден напевно б покинув цю затію, як марну. Але підлогу майстерні вкрив шар зім'ятого паперу з кресленнями, і пошук оптимальної форми вже став справою честі.

- Агов, відлюднику! Ти тут? - до майстерні зайшла Тріша, тримаючи в руках два горнятка з кавою.

Райден мугикнув щось скрізь зуби, не відводячи погляду від креслення.

- Так-так-так, манери в тебе сьогодні на висоті, як я бачу! - дівчина обережно поставила чашку з напоєм, що мав запаморочливий запах свіжозвареної кави. - Ось, скуштуй! З гострим перцем, прочистить думки.

Ювелір з підозрою глянув на Трішу, горнятко, знову на Трішу.

- Пий, не бійся! І розповідай, що з тобою коїться.

Хлопець скуйовдив волосся на потилиці і зізнався:

- Мені здається, я починаю ненавидіти все навколо. Того пана Каспара, який порадив це обробити. Дідріка, який недостатньо наполегливо переконував викинути цей камінь. Себе, що згодився на цю авантюру. І насамперед оту вуглину. Звідки вона узялася на мою голову?

Дівчина співчутливо похитала головою, прибираючи перекреслені малюнки і розрахунки з підлоги.

- Чесно, я не розумію. Що і коли я зробив не так, що на мене звалилося оце лихо? Чому один майстер відмовився від неї, а я не зміг? - хлопець знесилено сперся на стіл чолом і застогнав.

- Може тому, що тобі не все рівно, що буде з цією вуглинкою? Вона може бути прекрасною, я впевнена. І ти у цьому впевнений, я ж тебе знаю. Інакше не став би з нею возитися.

- Отож бо й воно, Тріша, возитися! Жоден звичайний камінь, навіть діамант, стільки уваги до себе не вимагає, як ця вуглина. Б'юся з нею вже три дні, а в мене навіть до огранки діло не дійшло!

- Так і цю роботу ти не за три дні зробив, вірно? - і Тріша вказала на срібного оленя з рогами-деревом, оздобленим смарагдами і рубінами, останній твір Райдена "для душі".

- Там я хоча б знав, як ті камені оброблюються, і не боявся, що від необережного дотику вони можуть розсипатися. А цей непізнаний коштовний об'єкт здатний на будь-яку витівку!

- Тим і цікавіше! - захоплено промовила дівчина. - Уявляєш, скільки простору для можливостей!

Райден скептично поглянув на Трішу, потім на вуглинку.

- Якщо чесно, не маю ніякого бажання з нею працювати, вона мене поки що тільки розчаровує. Неначе навмисне мені дошкуляє, правда. Учора звалилася зі столу, влетіла у банку з маслом для шліфування, ледве її звідти дістав. Відтираю, а вона з рук вислизає, полетіла як куля, і прямо у вазу. Та розбивається, вода по полиці на дідові енциклопедії! Стою я у воді, маслі, бруді, а на ній жодної подряпини!

Тріша ледве втримала сміх під час розповіді про походеньки вуглинки по майстерні. - І що тепер плануєш з нею робити?

- Чесно? Не знаю. Можеш вважати, що я офіційно опускаю руки. Сьогодні навідався до вчителя, а того дома немає. Сусіди сказали, що той поїхав у справах до столиці на кілька днів. А у мене взагалі немає ідей, що то за камінь і як його обробляти.

- Ну то запитай інших майстрів! У Коріндоні кожен третій - ювелір, хтось та знає, що це таке, - Тріша доторкнулася до вуглинки, від чого та похитнулася, і покотилася з краю столу. Райден смикнувся, щоб схопити біглянку, зачепив рукавом чашку, і по столу і кресленням розлилася кавова пляма.

- Ось бачиш! Я ж казав! - і ювелір видав розпачливий зойк, більше схожий на вовче виття.

- Не драматизуй, це просто випадковість, - і Тріша заходилася прибирати розмоклий папір зі столу.

Глава 6. Відбірні діаманти магістра Кронсона

Вибір, до якого майстра звернутися за порадою, насправді був не такий вже великий. Більшість ювелірів, яких знав Райден, намагалися тримати у таємниці свою техніку обробки каменів та не розповідали, якими матеріалами або інструментами користуються. Втім, деякі магістри, чиї роботи часто з'являлися на щорічних виставках ювелірної майстерності, інколи все ж могли дати пораду починаючим майстрам. Врешті решт, слава ювелірної столиці цілої сторони світу потребує постійної плідної праці не одного, а багатьох ювелірів.

Магістр Віллем Кронсон радо допомагав початківцям, і до того ж, був одним з членів комісії, коли Райден захищав свою дипломну роботу. І, між іншим, був одним з небагатьох, хто підтримав рішення хлопця використовувати у проекті не тільки камені з Великої сімки коштовностей, а й напівдорогоцінні.

- Перлину мені в млин, це ж малий Емерісон! - загуркотів майстер. - Пам'ятаю, пам'ятаю оту твою дивацьку папугу! Багато ж шуму ви з нею наробили на екзамені!

- То був пугач, - виправив Райден, від чого той подивився на хлопця, як на божевільного.

- Та яка різниця! Головне, що птах, і з топазів, та ще й крилами махав! - і майстер закрутив головою від захвату, наче справжня сова. - Ну то кажи, чого прийшов, у мене там нова партія алмазів недорозібрана.

- Я за порадою, майстре! Тут ось до рук потрапив цікавий камінчик, і я ніяк не второпаю, як з ним поводитися. Навіть вид огранки обрати не можу, все не те. - і Райден витяг з внутрішньої кишені куртки вуглинка.

- Так-так, що в тебе там за... Пфффф! Хлопче, ти знову за старе? - пан Кронсон скривився, наче відкусив шмат кислоного яблука. - Гранат тобі в салат! Слухай, я вважав, що однієї халепи на найважливішому екзамені в нашій справі тобі вистачило!

Райден з подивом глянув на майстра. - Мені здавалося, вам мій пугач сподобався!

- Сподобався. Та більше мені сподобалося, як перекосило оту жабу Стужвільсона, якому на перегляд принесли виріб, оздоблений топазами, а не діамантами, чи хоча б перлинами і смарагдами! Вважай, це тебе і врятувало, бо давно я так не сміявся!

Хлопець зніяковів. Того пугача він робив майже півроку, ретельно обираючи топази різних відтінків, щоб якомога реальніше відтворити колір пір'їн справжнього птаха. Ну і пара діамантів для очей зі смарагдами навколо, звичайно. А скільки часу він витратив на механізм всередині? Тепер пугач став візитною карткою Трішиної кав'ярні, тільки іноді лякав відвідувачів, бо зрідка плескав крилами і раз на годину видавав тихе "Угу".

- Не розумію, магістре. Навіщо ми вивчаємо способи обробки напівдорогоцінних каменів, якщо потім ними нехтуємо?

- Ну ти загнув, яшмова душа! А тренуватися на чому? Хто тобі дасть на обробку алмаз, якщо ти руку не набив на агаті або обсидіані? Робота з алмазами - це наша винагорода за роки навчання, і честь! Отримати таке право, і тринькати його на

забавки з якимось топазом або гранатом? – пан Кронсон обурился не на жарт. – Я бачив твої роботи в майстерні на вітрині, гарні, солідні проекти. Мав надію, що ти виніс урок з того вереску, що здійнявся під час захисту свого звання. Невже я помилився?

– Чому? Я працюю з сапфірами та діамантами, просто дивно, що ми відмовляємося від можливостей, які нам дають інші коштовні камені.

Магістр пильно подивився на Райдена. – Ходімо, щось тобі продемонструю.

Робоче місце майстра мало ідеальний вигляд, все як по підручнику. Райдену навіть стало трохи соромно за той безлад, який царював у його майстерні. Та головним тут було не найновіше обладнання, чи бездоганно викладені інструменти – на усіх полицях під м'яким сяйвом ліхтариків лежали діаманти на чорних оксамитових подушках. Кожен з них отримав би беззаперечне "Відмінно" на екзамені по класичній огранці: 57 граней, абсолютно прозорі, "чистої води" як то кажуть.

– Моя колекція! – з гордістю сказав пан Кронсон, обережно змахуючи неіснуючий пил з однієї з подушок. – Бачиш, яка краса? Жоден камінь з ними не зрівняється!

– Чи не наші вчителі весь час казали, що з будь-якого каменю можна зробити шедевр? – із сумнівом запитав Райден, втім, у захваті роздивляючись камені.

– Маячня. Заспокійлива маячня для тих, хто не має талантів та навичок, і негідний звання магістра. Ось скажи мені, скільки студентів було на твоєму першому курсі?

– Еммм... Двадцять п'ять.

– А скільки на останньому?

– Вісім. А звання отримали тільки п'ятеро.

– Вважай, що ти відповів на власне запитання. Бо ті двадцять п'ять прийшли, вже маючи статус майстра, вони ж усі закінчили школи ювелірів. І навіть не отримавши магістра, вони мають право працювати з коштовностями. Але не з алмазами.

Райден стиснув у руці свою вуглинку. Поряд з діамантами вона виглядала жалюгідно, і так же відчував себе хлопець, милуючись на райдужну гру світла у обробленому камені. Втім, через пару хвилин серед сяючої пишноти він відчув, що не може затримати погляд на якомусь одному діаманті. Погляд ковзав з одної бездоганної грані на іншу, з одного камінця на інший, і не міг зачепитися ні за що. Все виглядало настільки...однаково.

– Сталість – ознака майстерності, егеж! – по-своєму зрозумів розгублений вид хлопця Кронсон.

І тут Райден помітив сортувальний стіл майстра, на якому лежало три купки необроблених каменів, і одна з них була помітно меншою за інші.

– Можна подивитися? – вказав він на камені.

– Звичайно, – здвигнув плечима майстер. – Остання партія зі "Скарбниці короля".

Напевно, назва найвідомішої діамантової копальні Коріндону мала б вразити хлопця. Однак він дивився на купку алмазів, яка лежала в коробці з міткою "Неліквід". Вони були різного розміру, одні трохи жовтуваті, деякі з незначними дефектами, один навіть рідкісного рожевого відтінку. Дивно.

– Майстре, а чому це неліквід? Це ж алмази, до того ж, є дуже рідкісні!

- Ну то й що, що алмази? Я працюю тільки з алмазами чистої води. А це хай інші обробляють. Доростеш до мого віку та досвіду, також зможеш обирати, з яким камінням працювати.

Райден дістав один з каменів, з невеликим вкрапленням ближче до краю. - Так ось цей прозорий! А у формі краплі той дефект з камінця зникне.

Пан Кронсон пирхнув:

- Ти у мене тут десь краплі бачив? Хай дощить в іншій майстерні, в мене тут класика! Сам знаєш, з такою огранкою камінь найбільше блиску дає.

- Дійсно. Дякую за науку, майстре!

- Немає нічого кращого за повернення гарного ювеліра на правильний шлях! - задоволено відповів пан Кронсон, зачиняючи двері майстерні.

Глава 7. Хитрий Лис

Відверто кажучи, на душі Райдена шкреблися вже не коти, а цілі тигри. З одного боку, краса бездоганих діамантів вражала. З іншого, хлопець зрозумів, що по-перше, працюючи лише з одним видом каменів він би збожеволів від нудьги. А по-друге, оту кострубату вуглинку він би не проміняв на жоден кронсонівський діамант. Бо вони були якісь...бездушні. А в його чорного непорозуміння був характер. По-третє, з ідеального алмазу кожен зможе зробити ідеальний діамант, треба просто не зіпсувати камінь... а обробка вуглинка - це ціла лотерея!

- І коли ти встигла так мене зачепити? - погладивши внутрішню кишеню, де лежала зігріта вуглинка, зітхнув хлопець.

Майстерня зустріла його непривітно, бо необроблені сапфіри вже волали до совісті майстра. Поклавши камінець на стіл, Райден пристав до праці. Строки по замовленню вже піджимали, та погляд і думки раз у раз поверталися до тої чорнильної плями.

Раптом двері розчинилися так, ніби крізь них в майстерню влетіла комета. Комета мала руде волосся, розшитий золотом одяг і вигляд справжнього розбишаки.

- Добридень, Корнеліс, - не обертаючись сказав Райден, шліфуючи бочок сапфіра.

Корнеліс Волден, а для друзів просто Лис, підскочив до робочого місця Райдена:

- Сидиш, значить. Коріння ще не пустив? Ми тебе вже майже тиждень не бачили, проміняв друзів на якісь скельця!

Лис, ще один прихильник Трішиної кави, частенько заходив до "Кавової сови" і сидів там з Райденом, граючи з тим у настільні ігри. Батько Корнеліса був поважним купцем і більшу частину часу Лис проводив з ним у крамниці, допомагаючи у справах, або подорожуючи. Хоч по зовнішньому вигляду такого не скажеш, однак Лис вже мав репутацію вмілого торговця, який міг завершити будь-яку угоду з вигодою для себе. Саме тому серед купців його звали Хитрий Лис.

- Тріша казала мені, що ти зайнятий якимось дуже цікавим проектом, а тут якісь звичайні сапфіри. Що, збрехав, щоб знову не програти вцент у "Копалини та гноми"?

Останній розгромний програш, звичайно, дошкуляв Райдену, однак, він взагалі забув про те, що вчора у них мав відбутися матч-реванш.

- Вибач, з голови вилетіло! Я учора ганяв по місту, як скажений, шукав бодай якісь

дані про оте нещастя! – і Райден вказав на вуглинку.

– Нічого, я знову виграв, бо Тріша на мені перевіряла новий рецепт тістечок з трав'яним медом. Смакота, і всі мені дісталися! – Лис узав камінчик і став повертати його в усі боки. – Слухай, дивина якась. Ніколи такого ще не бачив!

Райден втомлено зітхнув.

– Я вже з ніг збився, навіть до Кронсона ходив за порадою, думав, він підкаже, що то воно.

– Що? До того сноба? Він же окрім прозорих діамантів нічого не визнає! – пирхнув рудий, роздивляючись вуглинку проти світла.

– Та я вже зрозумів. Але...

– Тільки не кажи, що отой стандартизатор звернув тебе на свою віру! – з вдаваним жахом вигукнув Лис. – Я досі хочу ще одну каблучку в такому ж стилі!

Каблучка і справді була чудова, у вигляді лиса з жовтим діамантом у лапах, подарунок Райдена на день народження, і предмет заздрощів усіх знайомих Корнеліса.

– Та ні... Не зовсім. Не знаю. Розумієш, я з цією вуглинкою почуваю себе як біла гава. Усі магістри працюють з діамантами, а я тут на неї час витрачаю. І чи є взагалі сенс з нею носитися, може, я взагалі нічого путнього з неї не зроблю.

– Вуглинка? А що, їй личить! – засміявся рудий, махнувши рукою і випадково впустивши камінчик. Описавши гарну дугу, той влетів у коробку з алмазним порошком для шліфування, здійнявши купу пилу.

– Кінця краю немає її витівкам! – зітхнув Райден, вишукуючи камінець у банці. – Справжня нечупара! Клянуся, Корнелісе, стану старий та сивий, напишу пригодницький роман про пригоди цього тягара на моїй душі! На пів-книги вона вже наколобродила!

Лис від реготу майже зігнувся:

– Я буду першим читачем! А якщо серйозно, то, повір, тобі до рук потрапила справжня дивина. Скільки вже я каменів з батьком купував-продавав, такий бачу вперше.

– Так, пан Каспар мені казав, – підтвердив хлопець, ретельно витираючи вуглинку від пилу.

– Ну от, дві розумні людини тобі кажуть, що над цим дивом варто попрацювати, а ти ще сумніваєшся! Поквапся, може до щорічної виставки встигнеш її обробити і втерти носа тим гордіям!

– Яка виставка? – сахнувся Райден. – З чим, з вуглинкою? Туди? З глузду з'їхав?

– Зрозуміло. Все мені зрозуміло. Буду просити Трішу, щоб частіше тобі кави приносила, отої, нової! – хмикнув Лис. – Бо гарно мізки прочищає, а тут ціле генеральне прибирання потрібне! Роззуй свої очі, Рай! Це ж унікальний камінь! А ти, як оті твої магістри, ладен відмовитися від нього, бо він не такий, як ти звик?!

– Ну, по частині розбишацтва вона унікаум, це точно! – промовив Райден, вкладаючи вуглинку на невеличку підставку. – Звідси не втече. Підемо до Тріші, здається, партія в "Копалини та гноми" та чашка кави мені не завадять!

- На реванш і не сподівайся!

Глава 8. Чудовий агрегат

Цього разу до вибору порадирика Райден підійшов уважніше. Переконався, що на вітрині в майстерні є вироби з різним камінням, і, що досить важливо, вони різного розміру. Окрім того, звернув увагу, як оброблені камені, бо йому трапилося як мінімум п'ять майстерень, де всі коштовності були огранені одним видом огранки.

Майстерня Стефана Грінберга повністю відповідала усім критеріям відбору: окрім діамантів були представлені і сапфіри, і смарагди, і бурштин, і навіть гранати з турмаліном. Більше того, серед каменів класичної огранки Райден знайшов великий фантазійний рубін. Трикутний камінь з ретельно продуманими гранями виглядав справжньою прикрасою вітрини, хоча і лежав збоку, уступивши місце діамантам. Побачене настільки окрило хлопця, що він майже побіг назустріч майстру.

- Чим можу допомогти? - ввічливо запитав Грінберг, з подивом дивлячись на Райдена.

- Добрий день, мені б не завадила порада досвідченого майстра, - відповів хлопець.

Ювелір трохи напружився, з підозрою зиркнувши на нього.

- Бачте, я хочу обробити один камінь, і не знаю, як це найкраще зробити. Може, підкажете, як краще направити грані? Я й креслення захопив, бо сам вже зайшов у глухий кут.

- М-м-м... Знаєте, майстре... Як вас звати?

- Райден Емерісон.

- Так от, пане Емерісон, ви ж знаєте, що майстри пильно стережуть свої виробничі секрети. Так що я не думаю, що це вдала ідея. До того ж, існують класичні огранки каменів, чому б вам не використати одну з них?

- Розумію, майстре, однак, хочеться повністю розкрити потенціал каменю. Наприклад, як той рубін у вас - справжній красень.

- Що? А, той. Так, дійсно. Дипломна робота на звання магістра, місяць на нього витратив. - і майстер спохмурнів. - Вже п'ять років лежить на вітрині, всі милуються, та навіть ціну не питають. А от класичні камені розбирають, як пиріжки. І робити їх швидше. Так що ось вам моя порада - не марнуйте час і сили, і робіть класику.

Райден, почувши це, задумався, кивнув майстру, і вже повернувшись до виходу з майстерні, як Грінберг його окликнув:

- Слухайте, а Густав Емерісон... Це ваш родич?

- Так, дідусь! - відповів Райден.

Ювелір наче обличчям посвітлів:

- Я пам'ятаю його майстерню та винаходи! Такі чудернацькі! Мій батько декілька разів приводив мене туди, коли я був маленьким, і ваш дідусь допомагав татові з нашим саморобним шліфувальним верстатом. Та майстерня завжди здавалася мені таким таємничим місцем!

- Вона і зараз така! - засміявся Райден, - Ніколи не знаєш, на що натрапиш, коли прибираєш шафи та полицки.

- Слухайте, я впевнений, що ви зможете оцінити одну розробку! - пан Грінберг так загорівся ентузіазмом, що навіть забув, що не хотів розголошувати свої професійні таємниці. - Ходімо!

За дверима, що йшли до виробничої зони майстерні, Райден побачив досить химерний на вигляд верстат.

- Сімейна гордість! Тато його сконструював, щоб пришвидшити шліфування коштовностей. А я його удосконалив! Тепер він не тільки шліфує, а й гранить камені!

І справді, серед доволі знайомих інструментів для шліфування на верстаті Райден помітив декілька кріплень різних розмірів. Поряд з ними до верстату була прикріплена тоненька алмазна пилка з ременем, під'єднана до ножної педалі.

- З допомогою цієї лялечки я виконав тижневий заказ за два дні! Хочу довести її до пуття і представити на цьогорічній виставці! Це буде фурор!

- Напевне що так... - протяг хлопець, обходячи кругом верстат. - А це для чого? - і вказав на стопку якихось трафаретів.

- О, це - головна частина мого нововведення! Ось, дивіться, припустимо, я хочу зробити краплю з сапфіру... - говорячи, майстер вставив камінь у кріплення, обрав табличку з прорізами і простромив її пилкою. - Зараз...

Райден з подивом дивився на те, як пилка вгризлася в сапфір, випилюючи з необробленого каменю невеличку краплю. Сам кристал був більше схожим на куб, і схоже було, що уламків вже більше, ніж залишилося у кріпленні, та пилка все дзижчала у трафареті, проходячи скрізь прорізи. Сапфіровий пилок летів на всі боки, пилка подекуди лишала тріщини, і незабаром на місці досить величезного каменю залишилася краплинка розміром з ніготь на мізинці. Досить гарна, між іншим. Була б гарна, якби у хлопця в очах не стояла картина розпилювання прекрасного каменю, якому б ідеально підійшла огранка у формі прямокутника. Але майстер вирішив зробити з нього краплю. Сльозинку, краще вже сказати.

- Зручно, правда? - майстер саяв, як відполірована монета. - А шліфування потім прибере усі недоліки.

- Чому крапля, пане Грінберг? - Райден не зміг втриматися від запитання, бо йому було майже боляче дивитися на залишки сапфіра на верстаті.

- Чому? Люблю цю огранку, з нею мені зручно працювати, - здвигнув плечима майстер. - Ну то як вам наш сімейний винахід?

- Н-ну... Механізація процесу огранювання багатьом майстрам буде до душі, - отетеріло промовив Райден. Побачене настільки контрастувало з тим, чому його навчав дідусь, пан Каспар, та й в університеті також, що він ледь знаходив слова, щоб хоч якось зреагувати.

- А хочете, можете свій камінь тут огранити! - пан Грінберг гостинно вказав на верстат, від чого хлопець ледь стримав порив відсахнутися від нього, наче від отруйної змії.

- Д-дякую, я надаю перевагу обробці вручну. Хоча ваш спосіб, звичайно, швидший, - ввічливо подякував він. - Магістре, одне питання. Чому ваш батько не хотів

демонструвати свій верстат на щорічній виставці?

Грінберг на хвилину замислився, а потім відповів:

- Напевно, не хотів розкривати секрет надшвидкого шліфування коштовностей. Я такої помилки робити не буду! Ви уявляєте, як ми всі зможемо прискорити виробництво обробленого каміння? Це, вважайте, мій квиток у список постійних членів комісії на виставках!

- Так, за таке раціоналізаторство місце забезпечене, - кивнув хлопець, та про себе подумав: - Місце почесне, і серед ювелірів впливове, тут нічого не скажеш. Але скільки каменів буд зруйновано на таких верстатах?

Вже на вулиці, перевівши подих, Райден схопився за серце, а точніше, за внутрішню кишеню, куди в куток забилася вуглинка. - Е ні, подруго, у цю катівню я б тебе під страхом смерті не віддав. Так, люба світобудова! Досить з мене уроків, я все зрозумів! Буду до всього доходити своїм розумом!

Глава 9. Грань

- Так, я вже готовий на крайні міри! - твердо заявив ювелір, вкладаючи вуглинку на стійку посеред майстерні. - Слухай мене сюди, ти, впертий кругляк! Я намагаюся тебе огранити! Покращити! Розкрити твій потенціал! Я чотири дні витратив на креслення! А ти! Ти-и-и-и-и!

І вказівний палець Райдена проштрикнув повітря поряд з камінцем.

Це була катастрофа. Якщо з кресленням і видом огранки хлопець врешті-решт визначився, то з втіленням проекту в життя була повна біда. Свавільний камінь ігнорував будь-які спроби змінити свою кострубату геометрію. Інструменти, які з легкістю формували топази, гранати, агат чи бурштин, виявилися безсилими в боротьбі бодай за одну чітку грань. Новенький шліфувальний верстат також програв боротьбу з вуглинкою.

- Чесно тобі кажу, я зміню креслення. Так і знай! Зроблю з тебе серце. Чорне серце, що дуже вдало підкреслить твою злодійську сутність!

Та усі вмовляння були марними, і Райден вирішив зробити останню відчайдушну спробу. Дістав зі скрині мідний шліфувальний круг, армований алмазами, дбайливо загорнутий у повсть і зітхнув:

- Якщо вже це не зможе тебе обробити, то я здаюся. Зостанешся отакою гострокутною картоплею, якою ти є зараз! - І затанцював з лінійками, кутомірами і кріпленнями навколо верстата.

Запустив його, затамувавши подих. Це ж треба отак збожеволіти, щоб для формування якогось непорозуміння використовувати дідів шліфувальний круг! Та не просто круг, а той самий, яким три покоління сім'ї Емерісон гранили найкращі, найбільші алмази. Робота з цим кругом була настільки рідкою подією, що Райден міг на пальцях однієї руки перерахувати рази, коли ним користувалися на його пам'яті.

Круг все пришвидшувався, і коли Райден доторкнувся до верстата вуглинкою, вся майстерня почала гуркотіти так, ніби там працювало з десятків гномів. Верстат гудів, вуглинка грілася, алмази раз-по-раз чиркали по її поверхні, від чого хлопцю здавалося,

що от-от вона почне іскрити і почервоніє, наче справжнє вугілля.

Аж ось стало помітно, що кути вуглинка почали округлятися. Ледь-ледь, натяками, але очі Райдена так пильнували ті зміни, що вони просто не мали права залишатися непоміченими.

Хлопець зупинив верстат. Діждався, доки круг перестане крутитися, дістав вуглинку з кріплення, міцно стиснув її в руці, і відчув, як з видихом полегшення на очі навернулися сльози.

– Клянуся усією Сімкою, я так боявся, що ти в мене безнадійна! А ти просто вперта, як дід Густав! Знайшов я до тебе підхід, тепер можна і попрацювати!

І Райден завертівся біля верстата, наче той шліфувальний круг. Пильнував за роботою, як яструб, щось підправляв, десь переміряв, незчувся, як надворі вже стемніло.

– Згориш на роботі! – раптом пролунало над вухом, від чого хлопець підскочив на півметра вгору. Тріша ледве встигнула врятувати тацю з вечерею Райдена, бо, як кішка, м'яко відстрибнула вбік, не проливши ані краплі грибного супу.

– З глузду з'їхала, так до людей підкрадатися, – буркнув майстер, розглядаючи, чи не нашкодив вуглинці своїм стрибком.

– Та ні, це ти вже вирішив зморити себе голодом, весь день не їв і з майстерні не виходив! – пирхнула Тріша, примощуючи тарілки і чашку збоку на стіл.

– А що, вже вечір? – розгублено промовив хлопець. Спробував розігнути спину, і зойкнув. – Оце тобі, щось я і справді запрацював... Та ти тільки поглянь на це чудо!

І він з гордістю продемонстрував Тріші камінець. Він вже не був схожий на химерного вугільного їжака, можна було зрозуміти задум майстра, і була вона. Грань. Чітка, рівна, відполірована до м'якого сяяння. Ідеальна.

– Вона прекрасна! – дівчина у захваті заплескала в долоні. – Не можу дочекатися, коли ти повністю її обробиш! Вона буде неперевершена!

– Ну, до цього ще далеко... Та я нарешті зрозумів, як приборкати цю вперту пані, це вже щось. Зараз ще трошки її пошліфую...

– Що? Та ні, друже, тут ти сам напросився! Треба було дивитися, що ти п'єш, ти ж цілий кухоль зеленого чаю з м'ятою та мелісою за хвилину ковтнув! Заснеш під верстатом, воно тобі треба?

Хлопець з прикрістю зітхнув, але дав себе вивести з майстерні, прихопивши з собою вуглинку.

Глава 10. Забуте замовлення

Всю ніч Райден майже не спав. Крутився, перебирав у думках креслення та боровся з бажанням піти до майстерні і продовжити роботу над вуглинкою. Та лежала поряд з ліжком на невеличкій підставці і в світлі нічного ліхтарика м'яко відблискувала готовою гранню.

Ледь дочекався ранку, схопив камінчик і побіг до "Кавової сови" на ранкову каву і сніданок. Нетерпляче відмахнувся від запропонованої газети і почав нагортати яєчню так, наче за ним хтось гнався.

Раптом сусідній стілець голосно шорхнув по підлозі і поряд з ним всівся сяючий Дідрік.

- Здоров, старий! Куди так летиш? - і не очікуючи на відповідь, продовжив, - а я тут несу виконане замовлення до одного купця, три дні корпів. Ходять чутки, що він має справи з одним перекупником, який постачає коштовності одній східній шахині. Надіюся, мої сапфіри їй сподобаються!

Райден мовчки кивнув, узявши чашку з кавою, черговим експериментом Тріші. Перед Дідріком вона поставила невеликий чайник з зеленим чаєм, чашку і крихітні тістечка.

- Ні, серйозно, куди так поспішаєш? Що, не встигаєш виконати своє замовлення? - Дідрік здивовано прослідкував за тим, з якою швидкістю з чашки зникає кава.

Хлопець аж захолов. Через боротьбу з вуглинкою ті сапфіри геть з голови вилетіли.

- Отакої. Потрібно написати пану Брежелю, що камені будуть готові трохи пізніше... - і Райден схопився за голову. - Оце так захопився...

- І що ж ти робив увесь цей час? Я з моменту твого візиту вже друге замовлення виконав, - і апетитно захрумтівши тістечком, додав: - Ще й встиг на море сходити, зі знайомим збирачем бурштину побачитися. Скоро буде шторм, хотів домовитися про чергову партію на обробку!

- Я... Я обробляв один камінь... - розгублено відповів Райден.

- Один?! Він там що у тебе, розміром з кокос? - майже вигукнув Дідрік. Озирнувся навколо, і прошепотів: - Ти що, готуєшся до виставки? Покажи!

- Та ні, вона маленька. І ще не готова, - відповів Райден, досі силкуючись зрозуміти, як він міг забути про замовлення.

- Так, стоп. Ти хочеш сказати, що витратив майже тиждень на обробку одного маленького каменю, і він ще не готовий? - здається, рівень здивованості у кав'ярні сьогодні дістав річного максимуму і все ще ріс.

Хлопець кивнув.

- Ти його що, тричі перероблював? Чи він тріскається?

- Ні, не тріскається, довго грань робив, - зітхнув Райден, а брови Дідріка вже майже залишили лоба і прагнули злитися з волоссям.

- Грань. Одну грань робив тиждень. Скажи чесно, ти сказився?

Майстер здвигнув плечима. - Мабуть що так.

- Дурня якась, - категорично заявив Дідрік, відмовляючись повірити у те, що відбувається. - Що то за діамант, над яким треба так працювати?

- А то і не діамант, - відповів Райден, дивлячись, як блідніє співбесідник.

- Навіть не діамант... Хлопче, ти несповна розуму, я тепер у цьому впевнений! - відрізав Дідрік.

- Угу! - прогуло з кутка зали, і Трішин топазовий пугач радо завертів головою.

- Он навіть та папуга підтверджує! Божевілля якесь! - і Дідрік з бровами ще десь над лобом вийшов з кав'ярні, навіть не попрощавшись.

Райден лишився сидіти за столом, наче прибитий.

- Як так, забути про замовлення. І тиждень на грань...

- Що з тобою? - стурбовано запитала Тріша, поглядаючи у пусте горнятко. - Тільки не кажи, що три сушені сльози русалки на чашку - це занадто! Бо виглядаєш, як вся скорбота нордського народу!

- Що? Які сльози? А, кава... Та ні. Виявилось, що я через роботу з вуглинкою забув про замовлення пана Бреґеля. І до мене дійшло, що я весь тиждень змарнував на працю над однією гранню. Тиждень, Тріша!

Дівчина не зрозуміла трагізму в голосі Райдена. - Яка різниця, скільки часу ти на неї витратиш, якщо результат того вартий?

- А він того вартий? - гірко промовив майстер і замовк. Узяв папір і ручку з прилавку і став писати листа з поясненнями. - Ось, передай будь ласка пану Бреґелю, коли кур'єр зайде. Піду дороблю замовлення. І, Трішо... Три сушені сльози - це таки занадто!

Глава 11. На морському узбережжі

Робота над забутим замовленням йшла швидко. Райдену пощастило, що він все ж встиг зробити кілька каменів до того, як почав обробляти вуглинку. Сапфіри радо гранилися навіть без використання старого дідового шліфувального круга, і чіткі, рівні грані з'являлися на корундах за лічені хвилини. І з кожною новою гранню майстер почувався все гірше і гірше, бо горло перехоплювало все сильніше, а десь у грудях становилося усе важче і важче.

- Усе шкереберть... Один камінь, і все пішло догори дригом... - тихо мимрив він, поліруючі ошліфовані сапфіри.

Як і кожен майстер в Коріндоні, він піклувався про свою репутацію пунктуального і відповідального ювеліра. Майстрів у місті багато, до того ж вмілих, тому купці завжди можуть знайти собі нового виконавця замовлень. Хто ж захоче працювати з ледарем або з людиною, яка ігнорує строки? З іншого боку, і майстер завжди може знайти купців, з якими можна співпрацювати, однак, встановлення робочих відносин, домовленостей щодо якості вимагало багато часу. Та й пан Бреґель був одним з найвідоміших ділків міста і працювати з ним такому молодому майстру було почесно. І тут така прикрість.

Як тільки останній сапфір було запаковано у невеличку оксамитову скриньку, Райден перевів дух. Через півгодини викликаний кур'єр забрав замовлення, передавши записку від купця, яку майстер розгорнув з деяким острахом. На щастя, замість штрафних санкцій Бреґель пожурив ювеліра і запропонував тому взяти відпустку на тиждень. А міг би і розірвати контракт за порушення домовленостей.

Видихнув з полегшенням, сів на підлогу прямо посеред майстерні і вп'явся поглядом у стіну, на якій висіли полицки з довідниками, які залишилися ще від діда. Напевно, він і сам не міг пояснити собі, звідки з'явилося почуття розпачу, але воно накрило майстра з головою, наче штормова хвиля.

- Море. Мені потрібно море, - раптом вирішив Райден. Чи то слова про відпустку зачепили його, чи то слова Дідріка про майбутній шторм, а може згадка про те, що літо

вже закінчується, а на морі він ще не був, та вже через десять хвилин хлопець був на морському узбережжі.

Обіцяний шторм вже розгорнувся на усю міць, розбиваючи величезні хвилі об скелястий берег. Кам'яні брили, розкидані вздовж узбережжя, приймали на себе удари страшної сили, від чого навколо них розліталися мільйони бризок. Райден обачливо вибрав собі місце повище, щоб краплі води не долітали до нього, і став дивитися на розбурхане море, відчуваючи, що щось схоже зараз відбувається у нього на душі.

- Чому ти така? - стиха запитав він, діставши вуглинку з внутрішньої кишені куртки. - За що ти мені ось така потрапила?

На долоні вона виглядала потьмянілою, наче і не обробляли її. Сформовані кути трохи кололи руку, і вона знову стала нагадувати настовбурченого їжака. Побачене ще більше згнітило Райдена, бо такий камінь не витримував жодного порівняння з будь-яким навіть напівдорогоцінним каменем.

- Чому доля підкинула тебе саме мені? Скажи кому, засміють. Та вже засміяли! Камінь без замовника, замовлення, класифікації, і я його взяв у роботу. А міг відмовитися, і далі жити, як жив. Дурень. - стиснув камінь у долоні і зойкнув, бо гострий кут відчутно штрикнув шкіри.

- Що? Ти могла потрапити до майстра, який обробив би тебе набагато краще... - згадав відвідини знайомих майстрів, і додав: - Або викинув у смітник... Гм...

І хлопець надовго замовк, дивлячись на хвилі.

Пориви вітру тріпали гілля невеличкого куща, рясно вкритого невеличкими, майже прозорими ягодами. Їх в народі кликали сльозами русалки, бо ці кущі росли тільки на морському березі, і мали солонуватий присмак. Райден примостився якраз поблизу такого куща і не зміг втриматися від того, щоб зірвати одну з ягід. Потягнувся до гілки, занадто сильно зігнувся, і гепнувся на каміння. Вуглинка вискочила з руки і жваво пострибала до води.

Видавши якийсь надзвуковий зойк, хлопець рвону за камінцем. Обдер коліна, спланував, наче білка-летяга, животом на піщаний берег, та встиг в останню мить схопити втікачку. Переможно потрусив кулаком з врятованою вуглинкою, і отримав шикарного ляпаса від хвилі прямо в обличчя.

- Ні, ну що за знущання таке, га? - простогнав він, насилу перевертаючись і на карачках відповзаючи з зони ураження хвилями.

Через декілька хвилин, віддихавшись і оговтавшись, Райден посміхнувся.

- Відро льодяної води за пазуху - це кращий спосіб прочистити думки, так. Здається, мені вже однаково, що ти не діамант, і що тебе обробляти - то краще в копальні шахтарем йти працювати. Після таких жертв з моєї сторони я просто зобов'язаний тебе представити на виставці! І будь що буде! До того ж, може, на виставці тебе впізнає твій замовник, і я нарешті дізнаюся, звідки ти, і що ти за камінь!

І вуглинка, вмита морською водою, заблищала так, ніби її до цього полірували найкращим алмазним пилом.

Глава 12. Робота над помилками

Огранка йшла повним ходом. Завдяки тому, що Райден нарешті визначився з формою та інструментом, робота йшла на лад, і з кожною новою гранню в нього додавалося впевненості, що він все зробив правильно. Вуглинка нарешті почала приймати задуманий вигляд, хоча інколи вибрикувала, і деякі грані вимагали більше часу, ніж очікував ювелір. Втім, від задуму представити готову роботу на виставці він не відступився.

– Ти усім покажеш, мала! Ми доведемо тим пихатим діамантолюбам, що не тільки алмази гідні довгої обробки! – мотивував він і себе, і камінчик. Але виставка невблаганно наближалася, і план встигнути на неї вже здавався занадто самовпевнений. Вуглинка потребувала більш дієвих інструментів та засобів для шліфування та полірування, аніж інші камені, і Райден вже з ніг збився у пошуках.

Одного вечора він, щоб хоч якось розвіятися, згодився на пару партій у "Копальні та гноми" з Лисом, і розповів другові про проблему з інструментами.

– Ти уявляєш, її не кожен вид алмазного пилу бере! І масло шліфувальне треба не звичайне, а витримане, з якихось південних горіхів, я навіть зараз назву не згадаю. Ледь знайшов у дідових запасах банку, і та вже майже закінчилася! – переставляючи фігурку дракона по карті, пожалівся Райден.

– А, агаранове? Вимогливий тобі камінець дістався, я такого масла давно не бачив. Ним майже не користуються, та й коштує воно... Має пощастити, щоб знайти хоча б одну банку, бо його сюди і не привозять, – замислився Лис, спрямовуючи свого гнома до перспективного підземелля на карті. – Слухай, а нічогенька в твого діда колекція запасів, якщо там навіть такі скарби знайти можна!

– Є таке... Якби не ті запаси, можна було б забути про обробку вуглинка, бо навіть той розхвалений на всі боки шліфувальний верстат перегрівся, а на ній ані подряпинки!

– Та годі, "Королівський оксамит" не зміг її обробити? – Лис аж підстрибнув на стільці, від чого усі фігурки на гральному полі мало не впали.

– Я ж кажу, її майже нічим не можна обробити! – Райден дістав з колоди картку і голосно прочитав: "В печері гном з'їв апетитний гриб і вибув з гри на три ходи, бо б'ється з триголовим фіолетовим бобром".

– На твоє щастя, – фиркнув Лис, в той час як Райден своїм драконом натрапив на гномську скарбницю.

– Чиста перемога! Якби і в житті так було все просто, – зітхнув Райден. – Ще тістечко з липовим цвітом... Два! І я піду в майстерню, бо камінь сам себе не огранить.

– Іди вже, ласун, мені більше тістечок дістанеться! – пирхнув Лис, збираючи фігурки, картки і карту у коробку.

Насправді, навіть жартома жаліючись, Райден ще ніколи не почував себе більш живим. Йому було цікаво, що нового втне вуглинка, захопив сам процес підготовки, метушні, біготні по бібліотекам. Навіть невдалі розмови з іншими майстрами припали йому до душі, бо багато чого відкрили і в ньому самому і в тому, що коїться навколо.

До того ж, він засвоїв урок і більше не допускав помилок, які могли збити його з правильного курсу. Так він майже защемив ніс Дідріку дверима своєї майстерні, коли

той все ж вирішив побачити, чому Райден стільки часу витрачає на якийсь обробний камінь. І категорично відмовився обговорювати вуглинку з одногрупником.

Друзі також з усіх сил підтримали хлопця. Тріша щодня нагадувала Райдену, що вже час поїсти, та приносила вечерю, коли бачила, що того неможливо витягти з майстерні. Лис взагалі створив неможливе і ввечері наступного після розмови дня приніс Райдену банку агаранового масла. На запитання, де він відкопав такий скарб, Лис зробив таке загадкове обличчя, що стало зрозуміло, що подальше опитування буде марним.

А головне, Райден перестав порівнювати вуглинку з іншими коштовностями. Вкладаючи у кожную грань усю увагу, старанність, сили та натхнення, він бачив як розквітає камінчик, стаючи справжнім шедевром. Результат тішив око, і хлопець нарешті згадав, як це – бути творцем. Бо за останні кілька місяців він вже і забув, коли майстрував прикраси за покликом душі, а не по замовленню.

За два дні до початку виставки вуглинка була готова.

Глава 13. Великий переполох через маленький камінець

Відвідати виставку може кожен житель Коріндона, приїжджі купці та гості міста. А от виставити там своє творіння – це той ще квест. Долю кожного ювелірного виробу вирішує прискіплива комісія на чолі з найвідомішими магістрами міста, тому багато майстрів взагалі не розглядає можливість участі у виставці. Деякі не впевнені у своїх уміннях, хтось боїться критики, а дехто закопується у замовлення по вуха, і не має часу на творчість. Окрім того, декілька відмов на спробу потрапити на виставку, і репутації майстра кінець. Бо хто захоче співпрацювати з ювеліром, який робить невдалі вироби? Зворотній розвиток подій також міг бути: так деякі майстри завдяки участі у виставці прокидалися на наступний день знаменитими, і купці завалювали їх замовленнями.

Згідно негласного правила, у виставці брали участь виключно магістри. Інші майстри, звичайно, мали право подати заявку, але ним не користувалися, бо магістри користувалися незаперечним авторитетом серед ювелірів.

Райден приймав участь у виставці тільки один раз, коли Тріша наполягла на тому, щоб показати дипломного пугача. Для кав'ярні це стало вдалим рекламних ходом, бо на птаха ще місяць приходили дивитися люди, попутно замовляючи каву з тістечками. А Райдену ця демонстрація принесла контракт з паном Брегелем, який сам запропонував співпрацю. Втім, не було жодної гарантії, що на другий раз так же пощастить і його роботу візьмуть до показу.

Коли він дійшов до Ювелірної палати, найбільшої та найпишнішої будови на площі Коштовностей, там вже зібралася черга майстрів. Хтось нервував, деякі зберігали спокій. А хтось, як пан Грінберг, світився від самовпевненості, рівень якої просто зашкалював. Просувалась черга досить швидко, і судячи по виразам обличчь майстрів, які виходили з будівлі, лише одиниці змогли пройти суворий відбір комісії.

Коли візок з верстатом Грінберга ледь протиснувся крізь розчинені двері, Райден перевів дух. Дивитися на ту катівню для дорогоцінних каменів було важко, і настільки ж гірко було розуміти, як багато майстрів підхоплять цю ідею механізації огранки.

Незчувся, як прийшла черга до нього. Пройшов через коридор, пишну залу, уставлену вітринами для майбутніх експонатів, і де вже встановлювали верстат Грінберга. П'ятеро членів комісії знайшлися в наступній невеличкій залі, і серед них Райден впізнав Лідмора Стужвільсона.

В голові одразу ж промайнули думки про кінець репутації, але відступати було вже нікуди. І взагалі, що кримінального в обробці недорогоцінного каменю? І Райден, видихнувши, продемонстрував вуглинку комісії.

Виявилося, це таки кримінал. Настільки кримінал, що кримінальніше не буває!

- Що це? - з подивом запитав один з членів комісії, коли Райден поклав на підставку камінець.

- Робота, яку я хочу представити на виставці, - твердо відповів майстер, роздивляючись ошелешені обличчя.

- Емерісон! - зневажливо пирхнув голова комісії, сам Лідмор Стужвільсон, вершитель ювелірних доль і руйнівник репутацій. - І чому я не здивований, Емерісон, що саме тобі прийде на розум думка принести якийсь поробний камінь в якості демонстрації своїх вмінь?

Райден посміхнувся, але нічого не відповів, і Стужвільсон продовжив:

- Недарма я наполягав на тому, щоб відмовити тобі у званні магістра! Але деякі... - зирк на Кронсона - вирішили віддати дань знаменитому прізвищу. І от, панове, маємо, те що маємо. Оцей ваш...нащадок фамілії вирішив зганьбити саму суть звання магістра!

Кронсон демонстративно став дивитися у вікно, інші мовчки переводили погляд з камінчика на хлопця, з хлопця на Лідмора, і знову на камінь.

Райден же несподівано відчув себе спокійним, як море у штиль. Нападки Стужвільсона його не дивували, бо той ще з університету дошкуляв хлопцю. Дід Густав ще замолоду втер носа Лідмору, вигравши усі конкурси майстерності, де вони обидва приймали участь, і можливість відігратися хоча б на онукові була занадто спокусливою, щоб їй не скористатися. І Лідмор нею користувався при кожній нагоді! А от мовчазна підтримка інших членів комісії ображала. Хлопець знав, що його вуглинка виглядала просто неперевершено. В неї було вкладено стільки часу та натхнення, скільки бачив не кожен діамант у короні кронпринца!

- Гарзд. І що з нею не так? - запитав він Стужвільсона.

Той вирячив очі, наче Райден запитав у нього щось непристойне.

- Ти що, знущаєшся? Воно ж чорне, ото твоє каміння!

Напевно, якби Стужвільсон лаяв майстерність Райдена, він би змовчав. Але нападки на камінчик - це вже занадто. - І що? Її огранка стала від того менш трудомісткою? Чи шліфовку гірше видно? Чи ви не бачите гру світла?

- Яка гра?! Яке світло?! Це що, по-твоєму, діамант якийсь? - Стужвільсон аж повітрям запнувся від обурення. - Чотири пункти оцінки будь-якого каменю: розмір, колір, огранка, прозорість. Як ми повинні оцінювати прозорість каменю, коли він чорний?!

Райден замість слів просто взяв камінчик, і підніс його до променю світла з вікна. І

як тільки промінь доторкнувся до граней, вся кімната наповнилася сонячними зайчиками. Одні грані блищали, як у справжнього діаманта, інші поглинали світло, а сам камінь наче наповнився світлом зсередини і м'яко засвітився.

- Не задурюй мені голову, Емерісон! Це не коштовний камінь! Сьогодні на виставці виставлять оце... вугілля, а завтра що? Граніт?! Може, різьбярство по цеглі? Май на увазі, хлопче, після виставки я подаю запит на позбавлення тебе звання магістра! Усе одно ти ним не користуєшся!

Раптом двері у залу відчинилися.

- Що за галас, панове? Гірше ніж в торгових рядах, коли знайдуть тухлу рибу в діжці! - і в кімнату вкотився пан бургомістр, почесний голова виставки. Лисуватий, весь округлий, але з гострим поглядом і репутацією одного з найвідоміших комерсантів Оксамитового шляху.

- Та тут один... кандидат не згоден з оцінкою своєї роботи! - пирхнув один з магістрів, поки Стужвільсон переводив подих.

- Оце так дивина! Слухайте, завтра оті пихаті купці з Юдавії мають це побачити! Якщо майстри Коріндону навіть обсидіан так гранять, то що вже казати про благородні камені! - і бургомістр ткнув пальцем у камінь на долоні хлопця.

- Це не обсидіан! - аж підскочив Райден.

- Та яка різниця! - відмахнувся бургомістр, - головне, обробка! А наше місто тим і знамените, що тут з будь-якого каменю можна зробити шедевр!

- Бачив я, як тут у нас шедеври робляться, - про себе подумав хлопець, та обачливо промовчав. Галасу, і дійсно, на сьогодні вже вистачило.

- Гар-р-р-разд, - крізь зуби сказав Стужвільсон. - Покажемо цей камінь на виставці... як дивину, а не виріб, який приймає участь.

Райден кивнув. Яка різниця, як його роботу представлять на цьому ярмарку марнославства? Головне, що її побачать інші люди, які зможуть, як і він, розгледіти її красу. Та й, відверто кажучи, йому було однаково, що про це думають інші ювеліри з регаліями. В його очах вона вже перемогла в усіх конкурсах.

- Яка в нього назва? - неприємно запитав секретар комісії, вносячи у список учасників ім'я Райдена.

- Зоряна квітка! - відповів майстер. Вуглинка вже давно переросла своє "дитяче" прізвисько. Камінчик у його долоні тепер мав вигляд троянди, з вміло проробленими гранями-пелюстками і бутоном, який притягував до себе найслабші промені світла. Вона була схожа на літню ніч, таку ж яскраву і оксамитову, з яскравими сплохами граней-зірок.

- Ти не уявляєш, як тобі пощастило, Емерісон, - проскрипів Стужвільсон, коли хлопець попрямував до виходу.

- Чудово уявляю, дякую! - посміхнувся той, обережно стискаючи в долоні камінь, - Ви не перший, хто мені це каже, і тепер я в це вірю беззаперечно!

Глава 14. Зорецвіт

Ніч перед виставкою видалася напруженою. Спочатку Райдену довелося

переповісти розмову з комісією Тріші, потім повторити Лису, в особах. Актор з хлопця був нікудишній, але друзі реготали до кольок, бо Стужвільсон у Райдена вийшов ну дуже істеричним. Близько опівночі йому прийшла ідея зробити з платиновою проволочки стебло квітки з листочками, куди можна було б вставити камінець. І до самого ранку він майстрував гідну оправу для своєї коштовної квітки. Обережно вставивши камінь в оправу, майстер відійшов на кілька кроків, щоб окинути оком свою роботу, і у захопленні видохнув. Вуглинка нарешті мала вигляд того самого шедевр, про який говорив пан Каспар.

Ранок виявився не менш нервовим, незважаючи на те, що поряд з ним були друзі. Мовчазне несхвалення членів комісії все ж тиснуло на хлопця, до того ж, виявилось, що стенд з указаною назвою запроторили до самого дальнього і темного кута зали. Крім того, неначе намагаючись дошкулити, поряд з камінцем встановили три стенди з діамантами магістра Кронсона. Контраст чорного каменю з прозорими блискучими коштовностями був разючий... Але тепер вуглинка виглядала гідно навіть поряд з бездоганим класичним камінням.

Втім, навіть у найтемнішому куті зали кам'яна квітка привертала до себе увагу. Спроба затьмарити її діамантами зіграла на руку – тепер вони виглядали як оправа, а головною зіркою стала вона. До того ж, через свій колір і унікальну форму вона одразу впадала в око, а однакові діаманти виглядали блідою тінню на її фоні. Між іншим, Кронсон це швидко збагнув, і спробував змусити організаторів змінити розміщення експонатів виставки, але марно. Так що вийшло, що чорний камінь став білою гавою – у хорошому сенсі.

Опівдні, після пишного відкриття, бургомістр відкрив двері виставкової зали, запрошуючи відвідувачів. Купка майстрів одразу ж щільно обліпила верстат Грінберга, який стояв у центрі зали, роздивляючись трафарети. Сяючий автор влаштував демонстрацію, від чого вся зала заповнилася шурхотом і дзижчанням алмазної пилки. Звичайні мешканці міста не затримувалися біля шумного агрегату, і йшли далі, милуючись на ретельно оброблені сапфіри, смарагди, великі шматки бурштину, аметисти, рубіни, і, звичайно, діаманти.

Тріша з Корнелісом прийшли на виставку одні з перших і встали поряд з Райденом в якості групи підтримки.

– Я ж казала тобі, що вона буде прекрасна! – шепнула хлопцю Тріша, вказуючи на дівчат, які скупчилися навколо квітки і захоплено її обговорювали.

– Я пам'ятаю, Тріша. І дякую! Здається, ви чимало сил витратили на те, щоб я повірив у неї і в себе! – посміхнувся Райден.

– І сил, і кави! І тістечок! – ввернув Лис.

Серед натовпу людей, які роздивлялися камінчик, Райден навіть помітив того самого кур'єра, який приніс йому вуглинку. Кинувся було до нього, та до нього звернулися.

– Це ж треба! Оце так Емерісон! А я думав, що ж тоді сталося з моїм замовленням! А тепер бачу, що! – і хлопець побачив свого головного замовника.

- Пане Брегель? - не вірячи своїм очам запитав Райден. - Не очікував вас тут побачити!

- Отакої! А з тобою я де познайомився? - засміявся купець, і знову почав роздивлятися роботу Райдена. - Звідки в тебе така краса?

- Відверто кажучи, нізвідки. Це довга і дивна історія, так що коротше кажучи, вона потрапила мені у роботу без замовлення і замовника, просто кур'єрською поштою.

- Оце так чудасія! Втім, після того геніального пугача, я й не сумніваюся, що ти на таке здатний! - засміявся Брегель. - До речі, ходять чутки, що юдавські купці будуть намагатися укласти контракти з нашими майстрами. Дивися, хлопче, не дай себе завербувати, бо я все ж розраховую на подальшу співпрацю!

Райден зніяковіло кивнув. Насправді контракт з Брегелем йому досі ввижався найбільшою вдачею у своєму житті, а он воно як. "Геніальний пугач". Дивина, та й годі.

Через годину після розмови з Брегелем у виставковій залі стало значно гучніше. Туди вкотився бургомістр з цілим натовпом юдавських купців у тюрбанах, які голосно щось обговорювали, перекиривавши навіть гуркіт грінбергського верстата. Судячи по всьому, суперечка була у самому розпалі, і почалася вже давно, бо співрозмовники були вже трохи охриплі.

- Зараз, зараз я вам покажу! Та де ж воно... А, ось! - і бургомістр спрямував прямо до Райдена. - Який йолоп вас сюди запроторив? Хоча... ідея з діамантами, як оправа, непогана, так...

Деся поблизу почувся скрегіт зубів магістра Кронсона.

- Уявляєш, хлопче, вони кажуть, що у них коштовності краще! Блюзнірство якесь! - і, фиркнувши, продовжив:

- Так, панове, хвилиночку уваги! Ви вже мали змогу побачити красу каменів, які видобуваються поряд з нашим містом. Але! Камені можна знайти будь-де, а от таких майстрів, як у нас, більше ніде немає! - і бургомістр вказав на Зоряну квітку Райдена.

- Зорецвіт! - ахнув один з купців, тремтячою рукою вказуючи на камінець.

"Зорецвіт, зорецвіт!" прошелестіло по натовпу купців, і вони скупчилися навколо стенду. Ті, хто стояв далі, щосили витягували шиї, щоб роздивитися камінь, ті, що ближче, благоговійно припинили.

- Ти що гравив, що то за камінь? - на вухо Райдену прошепотів бургомістр, трохи шокований реакцією купців.

- Не маю жодної уяви, - пошепки відповів хлопець.

- Збожеволіти можна... Тьху, я таку промову підготував, що у нас навіть з обробного каменю можуть шедевр зробити, а тут отака халепа! - засмутився бургомістр і зім'яв клаптик паперу зі шпаргалкою.

- Так, дан Ламмерт, висока майстерність ваших майстрів! - сказав купець у найбільш прикрашеному камзолі. - Наші злотники вважають, що обробити зорецвіт неможливо! Бо ці камені знаходять там, де падають зорі, і нічого міцнішого за них на світі немає!

- Добре, що я про це не знав! - тишком засміявся Райден, дивлячись на камінчик. -

Впала зірка, це ж треба...

- Ви ж тут головний майстер, дан ювелір? - запитав купець у хлопця. - Не хочете стати головним постачальником коштовностей для двору шаха Юдавії?

- Даруйте, я не головний майстер, і є більш досвідчені магістри, - відмовився від "титулу" Райден. - І багато майстрів, я впевнений, будуть раді роботі з вами. А я цілком задоволений своїм контрактом, дякую.

Купець помовчав, а потім повернувся до бургомістра.

- Так, дан Ламмерт, здаюся. Якщо навіть недосвідчений майстер зміг огранити зорецвіт, то що вже казати про інших магістрів? До речі, а де ж їх роботи?

- Як де? Уся виставка - це роботи наших магістрів! - розгубився бургомістр.

- Ви серйозно? - брови купця поповзли кудись під тюрбан. - Тоді ми краще будемо працювати з вашими майстрами, бо у їх майстернях є куди кращі вироби, оригінальні та унікальні, сам бачив. А отой ваш верстат і взагалі дикість, тільки каміння псувати!

Райден припинив прислуховуватися до розмови, бо роздивлявся вуглинку, яка тепер предстала перед ним у новому світлі. Подивився, і посміхнувся. Бо для нього не змінилося нічого: йому було однаково, з чого зроблена, або де була знайдена ота невеличка бешкетниця. Для нього вона була найкращим камінцем на світі, і він не шкодував жодної хвилини, яку витратив на її огранку.

Глава 15. Дослідження пана Каспара

Чутки про розмову бургомістра з купцем швидко розлетілася по виставковій залі. Скрегіт грінбергського верстату поволі стихав, а натовп майстрів навколо нього стрімко рідшав. Ювеліри, які встигли спробувати огранити на ньому камінці, тепер сором'язливо ховали у кишенях результати своєї праці.

Залишивши Трішу і Лиса на варті вуглинка, яка стала справжнім фурором, Райден підійшов до засмученого пана Грінберга, який підправляв шкіряний ремінь на верстаті.

- А, це ти. Звідки ти узявся на мою голову, разом з отими юдавцями, - пробуркотів він, побачивши хлопця. - Таку презентацію зірвали! А я ж хотів, як краще!

- А вийшло як завжди, звичайно. Майстре, я хотів спитати, а чому б вам не показати тому купцю свій рубін?

- Та йди ти, хлопче, під три вітри! Поради він мені ще роздавати буде! - обурився Грінберг.

- Я не раджу, мені просто цікаво, чому ви не хочете довести, що магістри також можуть творити оригінальні прикраси. А той триліант - справжній красень, самі ж знаєте. - І хлопець пішов назад до друзів. Розлючений Грінберг ще пару хвилин перекладав трафарети на верстаті, потім різко спинився і взагалі вийшов з зали.

- Он де ти! - захеканий Лис ледь зміг провести Райдена крізь натовп навколо Зоряної квітки. - Думав, тебе злякав тягар народної уваги!

- Є таке, якщо чесно. Я знав, що камінь приверне увагу, але щоб настільки...

- Ми з вуглинкою зараз на тебе образимося! Досі її недооцінюєш! - фиркнула Тріша.

- Фух, думав, не встигну! - перед ошелешеним Райденом з'явився пан Каспар

власною персоною. – Ну, де там твоя красуня? Оце тааак! Я ж казав, хлопче, що в тебе все вийде!

– Учителю, здрастуйте! Я до вас заходив на днях, але сусіди сказали, що ви поїхали у справах! – зрадів хлопець.

– Так, довелося їздити до столиці, у Головний архів, – кивнув пан Каспар. – І заодно листа до бургомістра привіз від своєї замовниці. Знаєш, я думав, що ти зробиш її у формі зірки, коли зрозумієш, що це зорецвіт! Але троянда теж гарна вийшла!

– Знущаєтеся? Я про це дізнався півгодини тому! – вигукнув Райден.

Пан Каспар почав реготати так, що чутно було на всю залу. – Ну ти даєш! Я ж тобі казав зазирнути у бібліотеку!

– Та був я там, три дні як книжковий черв'як міську бібліотеку вздовж і поперек обнишпорив! – обурився хлопець.

– Навіщо міську, я тобі про дідову бібліотеку казав! Там такі видання є, що нашія бібліотеці і не снилися! – і старигань став сміятися ще гучніше.

– Почуваю себе йолопом, чесно, – зітхнув Райден скуйовдивши волосся. – Стоп. Ви що, знали, що це зорецвіт?

– Ні, не знав. Але здогадувався. А в столиці, коли до моїх послуг був увесь Головний архів, перевірити здогадку було справою трьох хвилин!

Крізь натовп з легкістю прокотився бургомістр з сяючим обличчям.

– Ну хай там як, а носа йому ми утерли! Так що вигідні контракти для майстрів не за горами!

– О, пане Ламмерт, прекрасно. Вам лист від кронпринцеси Євгенії! – пан Каспар вивудив з щільно напханої папером сумки величенький конверт з трьома сургучевими печатками.

– Нічого так у вас замовники, – прошепотів Райден вчителю, поки трохи блідий бургомістр ламав печатки на конверті.

– Ну так там і діаманти з такою історією, що сам чорт ногу зламає! – хмикнув пан Каспар.

В цей час бургомістр схопився за серце і мало не посивів за лічені секунди.

– Який скандал! Яка пляма на репутації!

– Пане Ламмерт, що сталося? – схвильовано запитала Тріша, підхоплюючи бургомістра під лікоть, щоб він не впав. Судячи з тремтячих колін, саме це він і збирався зробити.

– Кличте сюди Стужвільсона! Хутко! – прохрипів він.

Роздратований магістр підійшов через пару хвилин. Йому вже доповіли про розмову з юдавськими купцями, і необхідність визнання власної помилки не тішила його его.

– Карбонадо, Лідмор! Де карбонадо?! Весільний дарунок від шаха Юдавії, велика рідкість – бургомістр ледь не схопив його за грудки. – Нас звинувачують у підміні каменів у діадемі кронпринцеси!

– Що? Яке карбонадо? Що за жарти? Мені разом з діадемою прийшла купа каменів

з різних копалень, я й відібрав діаманти, інші віддав учням. Що я, діаманти не відрізняю від якогось агата чи обсидіана? – обурився Стужвільсон. – Там того добра вистарало було!

– Казав я ректору, що треба додавати лекцій по гемології! Якщо навіть магістри демонструють таке невігластво, що вже казати про інших! Шановні, а що, як я скажу вам, що карбонадо, чорний діамант і зорецвіт – це назви одного і того ж каменю? – сказав пан Каспар під зойки подиву натовпу.

– То виходить, що моя вуглинка – це чорний діамант? Знав я, що вона мене здивує, але щоб настільки! – вигукнув Райден і розсміявся.

– Не твоя, а, як виявилось, кронпринцеси Євгенії, – вніс ясність пан Каспар, трохи пригальмовуючи радість Райдена.

– Та яка різниця, головне, що знайшовся камінь! – заволав бургомістр, оживаючи прямо на очах. – Знайшовся, та ще й з такою філігранною огранкою, що кронпринцеса і думати не стане про те, щоб роздувати скандал!

– Яка нахабність! Щось я не пам'ятаю, Емерісоне, щоб ти був у списку моїх учнів! – здавалося, ще трохи, і з вух Стужвільсона піде пар. – Бо я краще викинув би камінь, аніж довірив його тобі!

– Знаєте, маїстре, а ви і так його практично викинули, віддавши камінь, не схожий на коштовність, своїм учням! – твердо сказав Райден. – Я так розумію, що я був не першим, кому доставили цей камінь! А скільки майстрів до цього відмовилися від нього? Добре хоч не викинули, бо один мене переконував це зробити.

– Троє, – раптом пролунало збоку. Всі повернулися на звук голосу, і виявилось, що посеред принишклого натовпу стояв той самий кур'єр.

– Ти! – заволав Стужвільсон. – Ти вкрав мій камінь!

– Нічого я не крав! – обурився хлопець. – Самі сказали віддати пакунки з камінням разом з сапфірами з нашої копальні маїстру Домсону. Я й відніс!

– Відніс Домсону, а чого ж тоді він опинився у Емеріксона, га?

– Бо той відмовився камінь брати, сказав, що маїстри таким не займаються. Ну я й поніс його майстрам, які співпрацюють з нашою копальнею. Вони відмовилися від каменю, то я й ткнув уже його до сапфірів останнього майстра, і будь що буде.

– Та у вас там ціла шахрайська схема була! – стояв на своєму Стужвільсон.

– Годі! – зойкнув бургомістр. – Соромно, Лідмор, хлопець тебе врятував від звання шахрая!

Почервонілий Стужвільсон сплюнув і пішов геть, розштовхуючи натовп. Щасливий пан Ламмерт покотився писати листа до кронпринцеси, пан Каспар почав обговорювати з Лисом найрідкісніші види каменів. А Райден просто дивився на свою вуглинку і пишався нею.

Епілог

Зорецвіт Зоряна квітка став головною подією при дворі кронпринцеси. Він став центральною коштовністю корони, якою коронували на царство Євгенію і її чоловіка, але інколи королева носила його у брошці у вигляді дракона. Брошку-оправу для Квітки

зробив Райден, даруйте, мейстер Емерісон, особистий ювелір Його Величності. Він продовжував працювати у старій дідовій майстерні, бо такої кави, як у "Кавовій сові" не готували більше ніде, а без кави (та її авторки) в майстра не було достатньо натхнення для створення справжніх шедеврів. Але і відряджень до столиці йому вистачало, бо туди переїхав пан Корнеліс Волден, радник Канцлера і представник ювелірного купецтва при дворі.

Рубіновий триліант Грінберга знайшов відповідне своїй красі місце – на тюрбані першої дружини шаха Юдавії, а сам майстер став компаньйоном Голови купецької гільдії Юдавії. А от верстат довелося віддати в музей ювелірної справи, як інтерактивний експонат.

На вітринах ювелірних майстерень все частіше почали з'являтися великі камені з фантазійними огранками, і ходять чутки, що пан Дідрік Боузберг вже півроку працює над якимось турмаліном, яким обіцяє вразити всіх відвідувачів цьогорічної виставки.

Неймовірно, але факт: у магістра Кронсона в колекції з'явилися діаманти у формі краплі і овалу, більше того, деякі з них рожеві та голубі!

Магістр Стужвільсон ошелешив усю ювелірну громаду тим, що покинув викладання в університеті та поїхав до Юдавії, шукати у пустелі місця, куди падали зорі.

Вуглинка багато чому навчила Райдена, та й багатьох майстрів також. Тепер він твердо знав: будь-який камінь, який потрапив до правильних рук, може стати шедевром, достатньо просто знайти до нього підхід і вірити у його потенціал. І, звичайно, любити! Любов до своєї справи, до того, що ти робиш, може творити справжні дива!

19.08.2020